ПрАТ "ВНЗ "МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ"

Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого

МАУП

Кафедра теорії держави і права та конституційного права

Затверджую:
Директор Навчально-наукового інституту права ім. князя Володимира Великого
_____
Микола ЗУБРИЦЬКИЙ
"28" 08 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри теорії держави і права та конституційного права
Протокол № 1 від 27 08 2025 р.
Завідувач кафедри
_____
Анатолій ТАЛАХ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»

Спеціальності: **К9 Правоохоронна діяльність**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Правоохоронна діяльність»**

Київ МАУП 2025

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Талах Анатолій Миколайович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії держави і права та конституційного права

_____
(підпис)

Викладач:

Талах Анатолій Миколайович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії держави і права та конституційного права

_____
(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри теорії держави і права та конституційного права
Протокол №1 від «24» 08 2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	**Теорія держави і права**
Шифр та назва спеціальності	К9 Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	**7 кредитів/210 год** Лекції : **52** Семінарські заняття:**32** Самостійна робота студентів: **126**
Терміни вивчення дисципліни	I, II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	**залік, іспит**
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-istorii-ta-teorii-derzhavi-i-prava.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Талах Анатолій Миколайович	
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	
Посада	завідувач кафедри теорії держави і права та конституційного права, доцент кафедри
Дисципліни, які викладає НПП	Теорія держави і права, Конституційне право України, Актуальні проблеми конституційного права України, Захист прав людини
Напрями наукових досліджень	Актуальні проблеми теорії держави і права, профілактика правопорушень, актуальні проблеми механізму захисту прав людини, правова регламентація діяльності релігійних організацій, засади конституційного ладу, правова освіта.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9517-0920 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=0U09UHkAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	anatoliy_talakh@ukr.net
Контактний тел.	+38_____
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-gospodarskogo-trudovogo-prava.html

Анотація курсу. Дана навчальна дисципліна виступає як теоретичний і практичний фундамент комплексу знань та навичок, що формують професійний профіль фахівця у галузі «Право». Вона належить до кола базових та системоутворюючих юридичних наук, адже саме на її основі формуються ключові уявлення про природу держави, права та їх взаємодію. Опановуючи цю дисципліну, майбутні юристи здобувають необхідний загально-правовий світогляд, що лежить в основі подальшої професійної підготовки та правозастосовної діяльності.

Теорія держави і права вивчає фундаментальні властивості держави та права як складних, багатовимірних соціальних феноменів, простежує закономірності їх виникнення й становлення, а також окреслює напрями подальшого розвитку. Вона формує наукову методологію їхнього пізнання, забезпечує концептуальні засади для інтерпретації державно-правової дійсності та створює цілісну державну і правову картину світу, необхідну для професійного мислення юриста.

Зміст теорії держави і права включає систему теоретичних юридичних знань про базові характеристики різних типів держав і правових систем, особливості їх структури та функціонування, а також методи їх наукового осмислення. Ці знання подаються крізь призму різноманітних концепцій, наукових категорій, понять та узагальнюючих теоретичних конструкцій. Саме вони слугують методологічним підґрунтям для подальшого вивчення державно-правових явищ у межах спеціальних галузевих юридичних дисциплін, забезпечуючи цілісність і послідовність юридичної освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фундаментальні теоретичні знання про державу і право, їх сутність, процеси їх виникнення, розвитку і функціонування як складних соціальних явищ, категоріальний та понятійний апарат, що є необхідною умовою для вивчення інших галузей юридичної науки, а також ефективної професійної діяльності юриста у сфері практичної юриспруденції..

Метою курсу: є набуття здобувачами вищої освіти ґрунтовних всебічних системно-теоретичних та науково-прикладних знань із предмету навчальної дисципліни через засвоєння ключових теоретичних понять і категорій теорії держави та права, що передбачає формування глибокого розуміння природи таких основоположних соціальних явищ, як держава і право, а також усвідомлення їхньої ролі та значення в суспільному житті. Вивчення дисципліни сприяє осмисленню закономірностей побудови правової держави, розвитку зрілої правової свідомості та високого рівня правової культури.

Мета навчання полягає також у виробленні вміння правильно тлумачити й застосовувати нормативно-правові акти у практичній діяльності, компетентно оцінювати юридичні факти, впевнено користуватися професійною термінологією та вільно орієнтуватися в сучасному правовому просторі. Завдяки цьому здобувачі здатні ефективно діяти в умовах постійного розвитку правової системи та зростаючих вимог до професійної юридичної компетентності.

Завдання навчальної дисципліни: комплексне дослідження держави і права як суспільних явищ, що охоплює вивчення їхнього походження, внутрішньої сутності, ключових функцій, організаційних форм та взаємозв'язку з іншими сферами суспільного життя. Такий підхід дозволяє розглядати державу і право не ізольовано, а як елементи цілісного соціального механізму, що забезпечує стабільність, порядок і розвиток суспільства.

Основними завданнями є формування системних наукових уявлень про державно-правову дійсність, вивчення та осмислення сучасних правових концепцій та категорій, ґрунтовний аналіз державно-правових процесів і явищ, а також формування теоретичного підґрунтя, здатного впливати на вдосконалення національної правової системи. Саме завдяки таким дослідженням забезпечується розвиток правових інститутів, підвищення ефективності державного управління та зміцнення правової державності.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Теорія держави і права» базується на знаннях та уміннях, отриманих здобувачами освіти при вивченні таких дисциплін: "Юридична деонтологія", "Історія держави і права України", " Історія держави і права зарубіжних країн", "Логіка", "Філософія".

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та уміння, отримані студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни «Теорія держави і права», сприяють успішному вивченню

здобувачами вищої освіти цілої низки інших навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних знань і умінь: «Конституційне право України», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Цивільне право», «Кримінальний процес», «Цивільний процес», «Міжнародне право», «Судові та правоохоронні органи України» та інших.

Навчальна дисципліна забезпечує формування здобувачами вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність», а саме:

Програмні компетентності

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово . ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації . ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
Спеціальні компетентності	СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ . СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел . СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. .
Результати навчання	РН1. Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності. РН2. Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності. РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності. РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях. РН5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами. РН6. Знаті і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності. РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

	РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РНІ4. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Семінарські зан.	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
5 семестр **Змістовний модуль 1. Теоретичні та методологічні засади держави.**					**Методи навчання:** словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; опрацювання дискусійних питань); інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. **Методи оцінювання:** усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 1	Поняття, предмет, функції та методологія теорії держави і права.	2	2	6	
Тема 2	Суспільство: поняття, типи, структура. Влада: поняття, властивості, види.	2	2	4	
Тема 3	Походження, сутність та соціальне призначення держави.	2		2	
Тема 4	Держава: поняття, ознаки, типологія.	2	2	2	
Тема 5	Держава і політична система суспільства.	2	2	4	
Тема 6	Форма держави.	2	2	6	
Тема 7	Функції держави.	2	2	4	
Тема 8	Механізм держави	2		4	
Тема 9	Сучасні концепції держави.	2	-	6	
Змістовний модуль 2. Держава та особа					
Тема 10	Демократія та права людини і громадянина.	2	2	6	
Тема 11	Поняття, сутність та принципи функціонування правової держави та громадянського суспільства.	2		6	
Модульна контрольна робота 1					
Форма контролю: залік					
Змістовний модуль 3. Право в системі соціального регулювання суспільних відносин					
Тема 12	Ґенеза права як соціального явища.	2	2	4	
Тема 13	Поняття, ознаки, функції і принципи права.	2		2	
Тема 14	Норма права: поняття, структура, види.	2	2	2	
Тема 15	Система права та система законодавства.	2	2	4	
Тема 16	Правоутворення та форми (джерела) права.	2		4	

Тема 17	Форми реалізації права. Застосування права як особлива форма його реалізації.	2	2	4	
Тема 18	Тлумачення норм права.	2	-	8	
Тема 19	Правові відносини. Юридичні факти.	2	2	6	
Змістовний модуль 4. Право та його роль у забезпеченні законності й правопорядку					
Тема 20	Правова поведінка.	2	2	4	
Тема 21	Юридична відповідальність.	2		2	
Тема 22	Правова свідомість та правова культура.	2	2	4	
Тема 23	Законність та правопорядок.	2		4	
Тема 24	Правове регулювання та його механізм.	2	2	2	
Тема 25	Юридичний процес та юридична техніка.	2		4	
Тема 26	Основні правові системи сучасності.	2	2	10	
Модульна контрольна робота 2					
Форма контролю: екзамен					
Всього:		**52**	**32**	**126**	

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Теорія держави і права» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

-виступ з основного питання;

-усна доповідь;

- доповнення, запитання до того, хто відповідає;

- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;

- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий .

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

1-й семестр (форма підсумкового контролю – залік)

	Поточний контроль знань											**Модульна контрольна робота**	**Залік****	**Загальна кількість балів**
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	15	20	100
Робота на семінарському занятті	8	10		8	8	8	10		-	10				
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2			

*Таблиця містити інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у «Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf).

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Теорія держави і права» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

**Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Підсумковий контроль проводиться у формі **екзамену** (письмово). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*
2-й семестр (форма підсумкового контролю – екзамен)

	Поточний контроль знань															*Модульна контрольна робота*	*Екзамен****	*Загальна кількість балів*
max 60 %																	*max 40 %*	*max 100 %*
Теми	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Тема 15	Тема 16	Тема 17	Тема 18	Тема 19	Тема 20	Тема 21	Тема 22	Тема 23	Тема 24	Тема 25	Тема 26	10	40	100
Робота на семінарському занятті	4		4	4		4	-	4	4		4		4		4			
Самостійна робота	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

***Мінімальна сума, за якою екзамен вважається складеним – 25 балів.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Теорія держави і права» здобувач вищої освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- пропущені заняття та незадовільні оцінки повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладачів кафедри;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Теорія держави і права» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації.

Основна:

1. Загальна теорія держави і права : [підруч. для студ. юрид. вищих навч. закладів] / [М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.] ; за ред. д -ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків : Право, 2011. 584 с.

2. Загальна теорія права : підручник / [Козюбра М. І., Погребняк С. П., Цельєв О. В., Матвєєва Ю. І.] ; за заг. ред. М. І. Козюбри. [Перевидання] Київ : Ваіте, 2016. 391 с.

3. Загальна теорія права : підручник / [О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.] ; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.

4. Загальна теорія права. Академічний курс: підруч. для студ.гюристів / за ред. дгра юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. Ки¿в: Юрінком Інтер, 2021. 576с.

5. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підруч. / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. 3-тє вид., стереот. Львів : «Новий Світ2000», 2009. 584 с.

6. Теорія держави і права : підруч. / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю. А. Ведєрніков. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2015. 468 с.

7. Теорія держави і права в тестових завданнях: навч. посібник / кол. авт.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Л. Р. Наливайко. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 716 с.

8. Теорія держави і права в схемах та таблицях : навчальний посібник / за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ : «Хай-Тек Прес», 2020. 296 с.

9. Теорія держави та права : навч. посіб. / за заг. ред. С. Д. Гусарєва. Київ : 7БЦ, 2022. 472 с.

10. Теорія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навч. закл. / О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О. М. Головко та ін. Харків: Майдан, 2018. 436 с.

11. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с

Додаткова:

1. 1. Боняк В. О. Поняття «норма права» в сучасній правничій науці. Право і суспільство. 2018. № 3. Ч. 1. С. 15–18.

2. Бурдін М. Ю., Логвиненко І. А., Лазарєв В. В. Теорія держави та права у визначеннях та схемах: довідник. Харків : ХНУВС, 2021. 108 с.

3. Захист прав людини в умовах суспільних трансформацій: концептуальні та нормативно-правові засади: монографія / [кол. авторів; за заг. ред. Д.О. Маріц та О.Л. Львової]. Вінниця: ТВОРИ, 2021. 340 с.

4. Каткова Т. Г. Теорія держави і права : навч. посіб. у визначеннях і таблицях. Харків : Право, 2020. 96 с.

5. Рогач О.Я. Зловживання правом: теоретико-правове дослідження: монографія. Ужгород: Ліра, 2019.

6. Слинько Д. В. Юридичний процес: історія, теорія, практика: монографія. Харків: Видво «НТМТ», 2017. 415 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4984

7. Уварова О. О. Права жінок та гендерна рівність : навчальний посібник. Київ : ФОП Голембовська О. О., 2018. 204 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: http://rada.gov.ua/
2. Офіційний веб-портал Президента України. URL: http://www.president.gov.ua
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: http://www.kmu.gov.ua
4. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/
5. Офіційний веб-портал Міністерства соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua/
6. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: https://www.kmu.gov.ua
7. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: http://mvs.gov.ua
8. Офіційний веб-сайт Національної поліції. URL: https://www.npu.gov.ua